

Ihmisoikeusliiton lausunto liittyen YK:n yleiskokouksen 77. istuntoon

Ihmisoikeusliitto vaatii, että ihmisoikeudet ovat Suomen prioriteetti YK:n yleiskokouksen 77. istunnossa. Suomen tulee yleiskokouksen eri asiakohdissa tuoda esiin ihmisoikeuskysymyksiä läpileikkaavasti.

Kansainvälinen sääntöpohjainen järjestelmä

Suomen on puolustettava kansainvälistä sääntöpohjaista järjestelmää, jonka toimivuus on välttämätön edellytys myös ihmisoikeussopimusten vahvan aseman turvaamiseksi. YK-järjestelmän kehittämisessä on varmistettava kansalaisyhteiskunnan laajat osallistumismahdollisuudet.

Suomen tulee toimia aktiivisesti sukupuolten tasa-arvon, sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuuden tunnustamisen ja kaikkien ihmisten seksuaalioikeuksien puolesta. Suomen on ajettava yleiskokouksen päätöslauselmaneuvotteluissa vahvaa ja ihmisoikeusperustaista kieltä, ja tinkimättömästi puolustettava sovittua kieltä heikentämisyrityksiltä.

Ihmisoikeuspuolustajien tukeminen

Ihmisoikeusliitto on jäsen maailman vanhimmassa, satavuotiaassa ihmisoikeusjärjestössä, FIDH:ssa, eli International Federation for Human Rights. FIDH:n jäsenet ovat kukin omassa maassaan keskeisiä, paikallisia ihmisoikeusjärjestöjä. Monet FIDH:n jäsenjärjestöistä kohtaavat tällä hetkellä merkittävää uhkaa, painostusta ja toiminnan vaikeuttamista. Muun muassa Belarusin keskeisin ihmisoikeusjärjestö Viasna on vertaisjärjestömme. Viasnan työntekijöitä ja luottamushenkilöitä on tuomittu pitkiin vankeusrangaistuksiin.

Pidämme tärkeänä, että Suomi antaa vahvan tukensa ihmisoikeuspuolustajien toiminnalle. Myös kansallisessa politiikassa Suomen tulee toimeenpanna omat ihmisoikeuspuolustajia koskevat linjauksensa esimerkiksi ihmisoikeuspuolustajien turvaan saattamiseksi.

Ilmastokriisi

On tervetullutta, että YK:n yleiskokous on äskettäin hyväksynyt päätöslauselman koskien tervettä ja puhdasta ympäristöä ihmisoikeutena. Suomen tulee myös alkavalla istuntokaudella painottaa ilmastokriisin ja ihmisoikeuksien yhteyttä ja nostaa se agendalle vakavasti ja eri yhteyksissä. Suomen tulee edistää kansainvälisillä foorumeilla tehokkaita toimia ilmastokriisiin puuttumiseksi ja ilmastonmuutoksen ihmisoikeusvaikutusten huomioon ottamiseksi.

Yritystoiminta ja ihmisoikeudet

Ilmastokriisin lisäksi myös digitalisaatio voi uhata demokratiaa ja ihmisoikeuksia. Toivomme, että Suomi osaltaan edistää mm. teknologia- ja kaivosyritysten kansainvälistä, sitovaa sääntelyä, jolla rajataan yritystoiminnan kielteisiä vaikutuksia ihmisiin ja ympäristöön. YK:n yleiskokouksessa Suomi voi tuoda esiin yritystoiminnan ihmisoikeusperustaisen, kansainvälisen sääntelyn tarpeen.

Taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset oikeudet

Pyydämme, että Suomi pitää taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia jatkossakin johdonmukaisesti esillä YK:ssa. TSS-oikeuksiin liittyviä kysymyksiä ei aina tunnisteta ihmisoikeuskysymyksiksi, vaikka TSS-oikeudet ovat yhtä tärkeitä kuin kansalais- ja poliittiset (KP) oikeudet. Ihmisoikeuksien jakamattomuus tarkoittaa myös sitä, että kaikki ihmisoikeudet ovat toisistaan riippuvaisia. Ilman TSS-oikeuksia ei ole KP-oikeuksia. Siksi on tärkeää, että Suomi edistää myös TSS-oikeuksia kansainvälisillä foorumeilla.

Suomea koskevat ihmisoikeusvelvoitteet

Voidakseen edistää ihmisoikeuksia uskottavasti YK:ssa ja toteuttaakseen omat kansainväliset velvoitteensa Suomen on johdonmukaisesti toimeenpantava, kunnioitettava ja edistettävä ihmisoikeuksia kansallisesti. Alkuperäiskansan oikeudet on toteutettava ja saamelaisiin kohdistuvat historian vääryydet selvitettävä. Naisiin kohdistuvan väkivallan ja muun sukupuolittuneen väkivallan torjumiseksi tulee toimeenpanna täysimääräisesti Istanbulin sopimuksen velvoitteet. Syrjinnän vastaisia toimia ja lainsäädäntöä on tehostettava. Translaki on uudistettava ihmisoikeusperustaisesti.

